

Hierbij ontvangt u de nieuwsbrief van de Historische Vereniging Oud Leiden voor de maand januari. In deze nieuwsbrief leest u alles over de evenementen die we organiseren en andere nieuwtjes die we u niet willen onthouden. Kijk voor meer informatie over de Historische Vereniging Oud Leiden op onze website: www.oudleiden.nl.

Nieuwsbrief van de Historische Vereniging Oud Leiden Januari 2024

Ontvangt u deze nieuwsbrief en bent u nog geen lid van de Historische Vereniging Oud Leiden? Voor 25 euro per jaar geniet u van de vele voordelen die het lidmaatschap u biedt en steunt u ons in ons streven om de kennis van de geschiedenis van Leiden te bevorderen en het Leidse culturele erfgoed te beschermen.
Meer informatie over het lidmaatschap vindt u [hier](#).

Teksten (max 400 woorden) en foto's voor de nieuwsbrief van februari mogen tot maandag 22 januari worden aangeleverd op het [adres van de redactie](#).

AGENDA

27 januari

Lezing De Vonk en het Geweldloos Verzet in Leiden

Rik Weeda

Resistor, Vrijplaats Leiden, Middelstegracht 36 om 20.00 uur

Toegang is vrij, donaties zijn welkom

6 februari

Lezing De oorsprong van de Leidse deken

Mienke Simon Thomas

Lokhorstkerk, Pieterskerkstraat 1, Leiden. Kerk open om 19.30 uur, lezing begint om 20.00 uur.

Toegang vrij voor leden van de HVOL; anderen betalen €5,00.

Controleert u voor het actuele nieuws over aanvangstijdstip en zaal altijd van tevoren de website

De oorsprong van de Leidse deken

door Mienke Simon Thomas

Dinsdag 6 februari, 20.00 uur

Locatie: Lokhorstkerk, Pieterskerkstraat 1, Leiden. Kerk open om 19.30 uur

Toegang vrij voor leden van de HVOL; anderen betalen €5,00.

Waren het Karel V en Willem van Oranje die een steentje hebben bijgedragen aan de allereerste zachte warme wollen dekens uit Leiden? In de lezing op 6 februari over de oorsprong van de Leidse deken hoort u hoe dat zat.

Wat is er dan zo bijzonder aan een Leidse deken? Om op die vraag een antwoord te vinden, moet men een diepe duik in de geschiedenis maken. Maar gek genoeg is naar de historische Leidse dekennijverheid nog amper onderzoek gedaan.

Er bestaan wel studies over de vijf belangrijkste dekenfabrieken uit de 19de en 20ste eeuw (Zaalberg, Scheltema, Van Wijk, Zuurdeeg en de Leidsche Dekenfabriek), maar over de productie van dekens in Leiden in de eeuwen die daaraan voorafgingen was tot voor kort vrijwel niets bekend. En dat is vreemd,

omdat de deken-nering al vanaf 1600 belangrijk was voor Leiden. Als enige van de Leidse textielneringen liet die bovendien een voortdurend stijgende lijn zien: omstreeks 1850 was de dekenweverij de belangrijkste inkomstenbron van de stad.

Locatie: Lokhorstkerk, Pieterskerkstraat 1, Leiden. Kerk open om 19.30 uur
Toegang vrij voor leden van de HVOL; anderen betalen €5,00.

Onze zoektocht naar de oorsprong van de Leidse deken heeft geleid naar de jaren direct na het Leidse ontzet in 1574.

Mienke Simon Thomas (1954) studeerde kunstgeschiedenis in Utrecht. Vanaf 1993 was zij conservator vormgeving in Museum Van Beuningen. Zij schreef o.a. een handboek over vormgeving (*Goed in Vorm. Honderd jaar ontwerpen in Nederland*, 2008). Zij was betrokken bij de oprichting van de Stichting Leidse Dekens (2021), die niet alleen de Leidse deken als vorm van erfgoed bekendheid wil geven, maar ook opnieuw Leidse dekens wil gaan maken.

OPROEP

De commissie Oud Leidenprijzen roept u op tot het voordragen van kandidaten voor de

OUD LEIDENPRIJS 2024

U bent van harte welkom om een voordracht te doen van kandidaten die naar uw mening voor deze wetenschappelijke prijs in aanmerking komen.

U kunt het prijsreglement vinden op de website van HVOL (www.oudleiden.nl) Mocht u twijfelen of uw voorstel voldoet aan de eisen, zend dan uw voordracht wel in. Wij zullen die in voorkomend geval bewaren voor de Publieksprijs, uit te reiken in 2025.

Uw voordracht kunt u tot en met 01 mei 2024 inzenden
naar oudleidenprijs@oudleiden.nl
Vermeld daarbij ten minste: titel, naam auteur(s) en jaar van uitgave.

Ode aan Jan van Hout (aflevering 15): De oprichting van het tuchthuis, 1598

Wanneer er zich in de snelgroeiende stad Leiden rond 1600 een uitdaging voordeed, was er altijd minstens één man die zich met jeugdig enthousiasme erop stortte, alle aspecten tot in de kleinste details doorgrondde en aan het eind met een schitterend rapport kwam, waarin alle aspecten diepgaand behandeld werden. Zo ook bij de ontwikkeling van het tuchthuis in 1598.

Lees hoe dat eraan toeging op de pagina: [Jan van Hout en de oprichting van het tuchthuis in 1598](#).

Jaarlijkse Jan van Hout herdenking

De herdenking van Jan van Hout's sterfdag (12 december 1609) werd dit jaar gehouden op woensdag 13 december 2023 om 12:00 in de Pieterskerk. Wim

Bleijie sprak lovende woorden over deze onnavolgbare gemeentesecretaris, die met zijn tomeloze inzet in ruim veertig jaar zoveel goeds voor de stad heeft gedaan. En naast zijn noeste arbeid ter verbetering van het stadsbestuur was hij ook nog eens literair begaafd. Samen met Roos Koole, de voorzitter van de commissie Jan van Hout, werden een rode en een witte roos in het monument gestoken.

Na eerst waardering uitgesproken te hebben voor de initiatiefnemers van dit herdenkingsteken sprak Martin Hooymans nog kort over de recente ontdekking, dat het graf van Jan van Hout eigenlijk een pilaar naar rechts gelegen had. Gezamenlijk werd daar dan ook deel twee van deze herdenking gehouden, alwaar een levendige gedachtewisseling ontstond. In ieder geval resulterend in het voornemen om na te streven dat er in de nabije toekomst een bordje met toelichting wordt geplaatst onder het huidige gedenkteken. Het gedenkteken verplaatsen is om praktische redenen geen optie.

Eerste Leidologen ontvangen certificaat

De eerste 21 Leidologen hebben hun certificaat binnen. Afgelopen weekend overhandigde Gerda van den Berg, voorzitter van de Historische Vereniging Oud Leiden (HVOL), deze aan de cursisten na de laatste presentatie. De basiscursus is vooral bestemd voor mensen – nieuw in de stad of hier al langer wonend – die nog niet zoveel weten over de Leidse geschiedenis. De cursus Leidologie is een gezamenlijk initiatief van de HVOL en Erfgoed Leiden en Omstreken.

In zes sessies van twee uur krijgen de cursisten een overzicht van de Leidse geschiedenis op verschillende plekken in de stad. De zes verschillende docenten lichten ieder een thema uit. Zo trapte Rudi van Maanen de cursus af met een historische tijdlijn. Hierna mochten de cursisten de depots van Erfgoed Leiden bezoeken. Cor Smit behandelde de verschillende bestuursvormen door de eeuwen heen en Ariadne Schmidt ging juist in op de bewoners van de stad. Matthijs Burger nam de cursisten mee in een geanimeerd verhaal over de waardering voor de gebouwde stad en liet de belangrijkste gebouwen de revue passeren. Janneke van Asperen gaf in Museum De Lakenhal de cursisten een overzicht van de kunst in Leiden, met bezoek aan het museum. Ten slotte mocht natuurlijk de universiteit niet ontbreken. Jos van den Broek nam dit onderwerp voor zijn rekening. Al met al een

gevarieerd programma, dat zeker herhaald wordt. Dat is maar goed ook, want veel mensen zijn geïnteresseerd in de cursus.

Wie op de hoogte gehouden wil worden, kan een bericht sturen naar educatie@erfgoedleiden.nl.

Sleutelstad

RADIO TV ONLINE

Thuis in de Leidse regio

OPROEP

Voor ons magazine Oud Leiden Nieuws zoeken we een echte saletijger die advertenties in het blad verkoopt. Ben of ken jij iemand die hier goed in is? Mail dan de redactie van [OLN](#).

**Een afbeelding uit de Beeldbank
Leeggepompte gracht**

Fotograaf Jan Holvast legde dit beeld van een lege gracht vast. Het betreft het laatste deel van het Levendaaal dat in 1962 leeggepompt en gedempt werd.

De gevelrij links is ook verdwenen. Daardoor ontstond een grote ruimte, die als parkeerplein werd ingericht (Garenmarkt).

De kerktoeren op de achtergrond is van de Heilige Lodewijkkerk, gelegen aan het Steenschuur. Rechts is de ingang van de synagoge zichtbaar.

Ook uw foto's in de beeldbank ?

De foto's die in de beeldbank van de HVOL zijn opgenomen, zijn merendeels aangeleverd door de leden van de vereniging of hun nabestaanden. Bent u er ook

aan toe uw foto's van vroeger op te ruimen, denk er dan eens aan om ze aan de bieden aan de HVOL-commissie Beeldbank. Na overdracht kunnen we de foto's digitaliseren, en vervolgens met toelichting publiceren. We maken afspraken over de originelen (teruggeven of behouden). Voorwaarde is dat het moet gaan om foto's van de stad die ook voor anderen interessant kunnen zijn.

E-mailadres: beeldbank@oudleiden.nl

Historische kalender 2024 - Januari

Stoomwasserij Dieben, Witte Singel 86 (voordien 64, later 13)

Op twee kavels naast elkaar bezaten leden van het uitgebreide kleeblekersgeslacht Dieben een (stoom)wasserij en blekerij. De noordelijkste, uit 1903, droeg de naam "Het Bonte Paard" en was eigendom van twee broers. In 1917 was er een langdurige staking; toen werd ook de Eerste Leidsche Electriche Bleek-Installatie in gebruik genomen. Het bedrijf ging in 1937 over naar de VEWA, Verenigde Wasscherijen N.V., van L.W.G. (en H.B.A.) van Ulden. In 1944 werd er de matrassenfabriek Redeko gevestigd en later boekbinderij Jansen. Onteigening volgde in 1968 voor de rijksuniversiteit, die er een hoge kantoortoren wilde bouwen.

Nadat Jansenbinders in 1970 naar de Rooseveltstraat verhuisd was, werd het pand in 1971/72 gesloopt. Datzelfde lot trof het buurpand nr. 14, ooit eigendom van P.J.C. Dieben, maar vanaf 1907 van B. Spronk, bekend van de slogan: Pronk met de was van Spronk.

Erfgoed Leiden Vondst van de Week: een 19de-eeuwse glasroede van zink

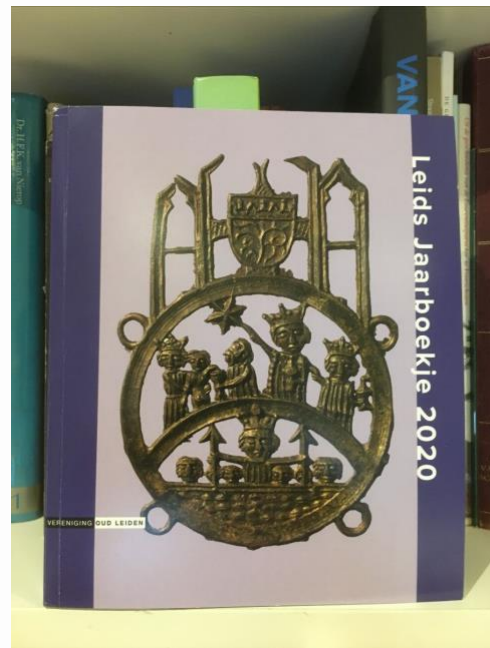
Onze bouwhistorici vonden een glasroede van zink bij hun onderzoek in een 19de-eeuwse woning aan het Noordeindeplein. Glasroeden zijn houten of metalen staven waar glas is ingezet. Ze maken een onderverdeling van een venster mogelijk. Handig in een tijd waarin men nog geen glas in grote oppervlakten kon maken. Deze vondst is bijzonder omdat de roede niet van het gebruikelijke hout of ijzer is gemaakt, maar van zink. In gepolijste vorm lijkt dat op zilver. Een mooi voorbeeld van het experimenteren met nieuwe materialen in deze periode. [Lees meer](#)

Adverteren in Oud Leiden Nieuws

Zoals u heeft kunnen zien is Oud Leiden Nieuws (OLN) vernieuwd. Om de kosten te dekken, zoeken we adverteerders.

OLN komt vier keer per jaar uit en heeft een oplage van 2500 exemplaren.

Heeft u interesse? Neem dan contact op met de redactie via: OLN@oudleiden.nl

Cadeaulidmaatschap

Zoekt u nog een leuk cadeau? Maak iemand voor een jaar lid van onze vereniging. Het nieuwe lid kan na dat jaar beslissen of het lidmaatschap voortgezet moet worden of niet.

Prijs: 25 euro

Ga hiervoor

naar: <https://www.oudleiden.nl/vereniging/lid-worden>

Verkrijgbaar via de HVOL

Onderstaande boeken en publicaties zijn verkrijgbaar bij de HVOL. Het 'HVOL-winkeltje' is een activiteit van de Commissie Promotie, Uitvoering en Ondersteuning. Willem Hogendoorn en Bart Devilee zorgen ervoor dat de boeken na bestelling kunnen worden afgehaald of (indien binnen de Leidse regio) aan huis worden bezorgd. Er zijn drie betalingsmogelijkheden: bedrag overmaken naar de bankrekening van de HVOL, contant of via pinbetaling. Belangstelling? Stuur een mail naar: winkeltje@oudleiden.nl
Voor een compleet overzicht van het aanbod zie: [Publicaties te koop via HVOL](#) op de HVOL-website.

Historische Canon van Leiden

Auteurs: J.C.H. Blom, R.C.J. van Maanen en C.B.A. Smit. Uitgave Stichting

Geschiedschrijving Leiden 2008.

(160 pagina's, formaat 17 x 24 cm, softcover, uitbundig geïllustreerd)

Uitverkoop (op = op)

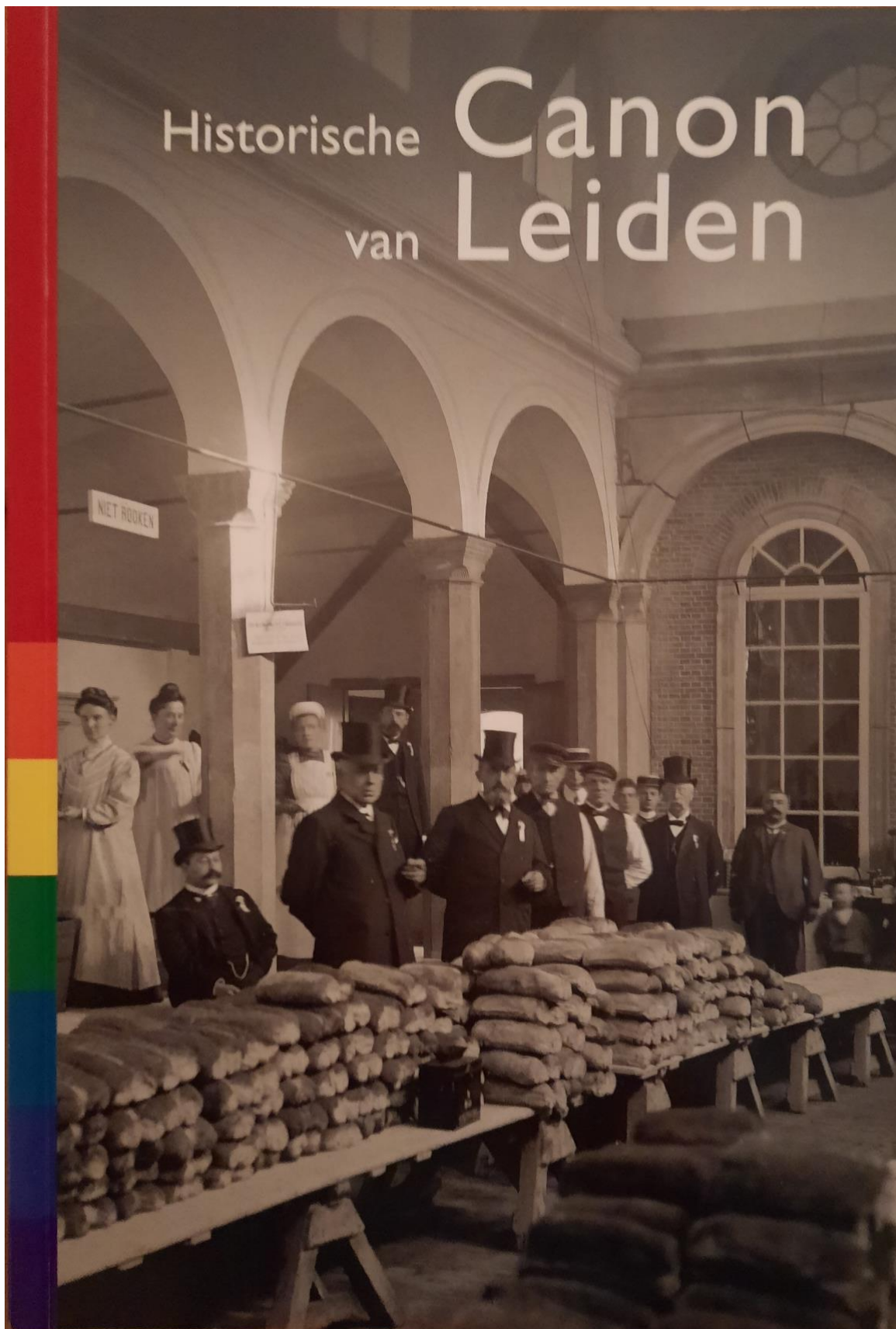
De 'Historische Canon van Leiden' is nu voor leden en niet-leden te koop voor de historisch lage prijs van € 7,50 (prijs bij uitgave was € 15,00).

Leiden heeft een rijke geschiedenis. De Historische Canon van Leiden doet in kort bestek de hoofdlijnen van de geschiedenis van Leiden en de hoogte- en dieptepunten daarin, uit de doeken.

In 35 zogenoemde vensters worden de belangrijkste sleutelmomenten en ontwikkelingen van de stad behandeld aan de hand van concrete gebeurtenissen, gebouwen, personen of beelden. Deze benadering is bekend van de Canon van Nederland. De Historische Canon van Leiden biedt echter meer. Hij bevat tevens een geschiedenis van de stad in vogelvlucht, een lopend verhaal, waardoor de vensters van een context worden voorzien. Bovendien is er een uitvoerige en overzichtelijke lijst van treffende gebeurtenissen, belangrijke personen en markante gebouwen (inclusief stadsplattegrond). Voor wie meer wil weten, is er een wegwijzer naar onder meer boeken, musea en websites. Het is kortom een complete gids voor iedereen die iets wil weten over de geschiedenis van Leiden.

Het boek is zowel in een Nederlandstalige als in een Engelstalige versie beschikbaar, ideaal voor uw buitenlandse familieleden en vrienden!

Historische Canon van Leiden

Bedrijfsleden

De onderstaande bedrijven zijn bedrijfslid van de Historische Vereniging Oud Leiden.

Heeft u ook een bedrijf met een warm Leids hart en met respect voor de Leidse geschiedenis? Dan is het ondersteunen van de Historische Vereniging Oud Leiden echt iets voor u. Neem contact op met promotie@oudleiden.nl en we vertellen u er alles over.

Bedrijfsleden

	Akerboom BV		Macropa BV
	Alrijne Zorggroep		Glas- en Schilderwerken Van Muiden BV
	Barthen Keuken Design Center		Primavera Pers
	Barthen Rioleringswerken BV		Zorgverzekeraar Zorg en Zekerheid
	Stichting Beheer Begraafplaats Rhijnhof		Hoogheemraadschap van Rijnland
	Rijksmuseum Boerhaave		Tandartsenpraktijk Zoeterwoude singel
	De Brandmeester - Vergaderlocatie		De Ruyter de Wildt en De Vroom, advocaten
	Breedveste BV		Schulpen Schuim BV
	Buik en Van der Horst gerechtsdeurwaarders		Serviceflat Schouwenhove
	Burgij Klazien Bouwen		Sociëteit Amicitia
	Grandcafé De Burcht		Boutique Hotel Steenhof Suites
	Van Cleef Holding		Teekens Karstens, advocaten en notarissen
	Stichting Confessioneel Onderwijs Leiden		De Tuin van de Smit
	Du Prie bouw & ontwikkeling BV		Universiteit Leiden
	Stichting Het Eva van Hoogheveen-Hofje		Van der Valk Hotel Leiden
	De Gunst Juwelier		Museum Volkenkunde
	firma W.P Hartwijk en Zoon		Walburg Pers
	HBK fiscalisten_accountants_expats consultants		Stichting Werk & Onderneming
	Stichting Hof Meermansburg		Stichting Zeven Leidse Hofjes
	Hooglandse kerk		Lek® makelaars en taxateurs
	Hoppezak Kledingverhuur		La Gro Geelkerken advocaten
			Prima Management

Contact:

info@oudleiden.nl

[Gegevens wijzigen](#) | [afmelden](#)